3 Νοεμβρίου 2013

Είδα: τους «Χαλασοχώρηδες» του Παπαδιαμάντη στο Altera Pars

/ Ειδήσεις και Ανακοινώσεις / Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

Επαναλαμβάνεται για 3η χρονιά και αποτελεί μια από τις αθόρυβες ευχάριστες εκπλήξεις της σεζόν.

Μια από τις αθόρυβες ευχάριστες εκπλήξεις είναι η παράσταση των «Χαλασοχώρηδων» που ανεβαίνει για 3η συνεχή σεζόν -έπειτα κι από την καλοκαιρινή της περιπλάνηση σε διάφορους σταθμούς στην Ελλάδα- στο θέατρο «Altera Pars».
Ολόκληρο το διήγημα του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη που δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα «Ακρόπολις» το 1892 ζωντανεύει από μια ζωηρή και κεφάτη ομάδα νέων ηθοποιών. Η υπόθεσή του μας μεταφέρει σε ένα ελληνικό νησί την τελευταία εβδομάδα των βουλευτικών εκλογών. Ψηφοφόροι και ψηφοθήρες έχουν μόνον λίγες μέρες μπροστά τους προκειμένου να κερδίσουν όσα περισσότερα μπορούν. Τα πολιτικά και εκλογικά ήθη της εποχής μπαίνουν στο στόχαστρο της σάτιρας του Παπαδιαμάντη. Ενώ, όλες οι παθογένειες του νεοσύστατου τότε ελληνικού κράτους παρουσιάζονται με απολαυστικά κωμικό τρόπο, τη στιγμή που η ρέουσα παπαδιαμάντεια γλώσσα όχι μόνο δεν δυσκολεύει το κοινό, αλλά αποτελεί ένα από τα απολαυστικότερα στοιχεία της καλοδουλεμένης αυτής πρότασης.

Είναι η πρώτη φορά που το διήγημα αυτό ανεβαίνει στο θέατρο. Κι αν κάτι μας αποδεικνύει, είναι πως η θεατρικότητα είναι μέρος της λογοτεχνικής συνείδησης του «αγίου των ελληνικών γραμμάτων». Στην παράσταση δεν υπάρχει αφηγητής. Οι ηθοποιοί (Ελισσαίος Βλάχος, Παύλος Εμμανουηλίδης, Ροζαμάλια Κυρίου, Αγγελική Μαρίνου, Δημοσθένης Ξυλαρδιστός, Κώστας Παπακωνσταντίνου και Παναγιώτης Σούλης) είναι εκείνοι που επωμίζονται και τα αφηγηματικά και τα διαλογικά μέρη. Με ρυθμό και ζωντάνια κινούνται ανάμεσα στο λιτό ευρηματικό (υπέροχη ιδέα τα τραπέζια που ορθωμένα γίνονται πόρτες που ανοίγουν) κι ευέλικτο σκηνικό χώρο (σκηνικά- κοστούμια Λυδίας Κοντογιώργη) σκηνοθετημένοι με κέφι και φαντασία από τον Κώστα Παπακωνσταντίνου.

Ιδιαίτερος είναι ο τρόπος με τον οποίο επιλέγει να αποδώσει ο σκηνοθέτης τα αφηγηματικά μέρη στα οποία ο συγγραφέας εκθέτει τις μύχιες σκέψεις και τους υπολογισμούς των υποψηφίων. Οι εσωτερικές τους φωνές αποδίδονται πάνω σε προεκλογικά βάθρα σαν να πρόκειται για πολιτική ομιλία – μετατρέπονται δηλαδή έτσι σε δημόσιο λόγο.

Η θεατροποίηση του διηγήματος αυτού έχει αξία και για έναν ακόμη λόγο. Διότι μας υπενθυμίζει με τον καλύτερο τρόπο πως ο Παπαδιαμάντης δεν είναι ο πολιτικά αδιάφορος συγγραφέας που συχνά έχει κατηγορηθεί. Ο μακρύς ρητορικός μονόλογος του Λέανδρου Παπαδημούλη (μια περσόνα που μάλλον μιλά δια στόματος του ίδιου του Παπαδιαμάντη) αποτελεί την πιο περίτρανη απόδειξη. Ο σκηνοθέτης επιλέγει να την παρουσιάσει εν είδη παράβασης. Ανάβοντας δηλαδή τα φώτα της πλατείας και απευθυνόμενος στο κοινό, όπως συμβαίνει στις αριστοφανικές κωμωδίες. Αποφεύγεται έτσι εντέχνως αφενός η διδακτικότητα κι αφετέρου υπογραμμίζεται καλύτερα το περιεχόμενο.

Θα ήταν βεβαίως κοινοτοπία να επισημάνουμε το πόσο επίκαιρο ακούγεται το έργο σήμερα. Γι’ αυτό και φεύγοντας από το θέατρο κρατάμε εκείνη τη διαπίστωση που επισημαίνεται και στο σκηνοθετικό σημείωμα. Οι «Χαλασοχώρηδες» πράγματι δεν μοιάζουν σαν να γράφτηκαν τώρα, αλλά πολύ περισσότερο είναι «σκωπτική περιγραφή του ίδιου πολιτικού συστήματος που σε εξελιγμένη μορφή έχουμε και σήμερα».

Έλενα Γαλανοπούλου

Πηγή: tospirto.net